

Συναρτήσεις

1. Έστω συνάρτηση f γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} τέτοια ώστε να ισχύει $f\left(\frac{x+f(x)}{2}\right) = x$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Να δείξετε ότι $f(x) = x$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

2. Έστω συνάρτηση f με πεδίο ορισμού και σύνολο τιμών το \mathbb{R} και τέτοια ώστε $e^{f(x)} + f(x) = x$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

α) Να δείξετε ότι η f είναι $1-1$.

β) Να βρείτε $f(1)$ και $f(2 + \ln 2)$.

γ) Να λύσετε την εξίσωση: $e^{x-4} - e^{2x+1} = x + 5$.

3. Έστω $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ώστε $f(x+y) = f(x) + f(y)$ για κάθε $x, y \in \mathbb{R}$.

Αν η C_f τέμνει τον $x'x$ σε ένα ακριβώς σημείο τότε:

α) Να δείξετε ότι: $f(0) = 0$

β) Να δείξετε ότι η f είναι περιττή

γ) Να δείξετε ότι η f είναι $1-1$.

δ) Να λυθεί η εξίσωση $f(x^2 + 2009) + f(x^2 - 2009) = 2f(6x - 9)$

ε) Για κάθε $\alpha, \beta \in f(\mathbb{R})$ να δείξετε ότι: $f^{-1}(\alpha + \beta) = f^{-1}(\alpha) + f^{-1}(\beta)$

4. Α. Έστω συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το \mathbb{R} και γνησίως αύξουσα. Να δείξετε ότι:

$$f^{-1}(x) = f(x) \Leftrightarrow f(x) = x$$

Β. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = 1 + \sqrt{x-3}$

α) Να δείξετε ότι η f αντιστρέφεται.

β) Να λύσετε την εξίσωση: $f^{-1}(x) = f(x)$

Όριο – Συνέχεια συνάρτησης

5. α) Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} |f(x)| = 0$ τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$.

β) Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f^2(x) = 0$ τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$.

γ) Έστω οι συναρτήσεις f, g τέτοιες ώστε $\lim_{x \rightarrow x_0} (f^2(x) + g^2(x)) = 0$.

Να δείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = 0$ και $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = 0$.

δ) Έστω οι συναρτήσεις f, g τέτοιες ώστε: $\lim_{x \rightarrow 0} (f(x) + g(x)) = 0$ και $\lim_{x \rightarrow 0} (f(x) \cdot g(x)) = 0$.

Να δείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$ και $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 0$.

ε) Έστω οι συναρτήσεις h, φ τέτοιες ώστε $h^2(x) + \varphi^2(x) \leq 2h(x)\eta\mu x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να δείξετε ότι

$\lim_{x \rightarrow 0} h(x) = 0, \lim_{x \rightarrow 0} \varphi(x) = 0$.

6. Έστω συνάρτηση f ορισμένη στο \mathbb{R} , ώστε $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \ell \in \mathbb{R}$ και $f(x)\eta\mu 2x \leq x^3\eta\mu \frac{1}{x}$, για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$.

α) Να δείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$.

β) Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x f^3(x) + \eta\mu 2x}{\eta\mu x + x^2}$

7. Έστω η συνάρτηση $f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ με $d < 0, a + b + c + d = 0$ και $3a + 2b + c < 0$.

Να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μία τουλάχιστον ρίζα στο $(0, 1)$.

8. Έστω η συνάρτηση f που είναι γνησίως φθίνουσα και συνεχής στο \mathbb{R} . Να δείξετε ότι υπάρχει

τουλάχιστον ένα $x_0 \in \mathbb{R}$ τέτοιο ώστε $f(x_0) = x_0$.

9. Έστω οι συναρτήσεις f, g συνεχείς στο $[1, 4]$ για τις οποίες ισχύουν:

α) $f(x) \neq 0, x \in [1, 4]$ β) $f(1) > 0$

γ) $f(1)f(2) = f(3)f(4)$ δ) $g(x) = [f(x)]^2 - f(1)f(2)$

Να δείξετε ότι:

i) $f(x) > 0, x \in [1, 4]$

ii) υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_1 \in [1, 2]$ τέτοιο ώστε $g(x_1) = 0$

iii) η f δεν είναι $1 - 1$.

10. Έστω συνάρτηση f με πεδίο ορισμού και σύνολο τιμών $[\alpha, \beta]$. Αν ισχύει $|f(x_1) - f(x_2)| \leq \frac{|x_1 - x_2|}{2}$, για

κάθε $x_1, x_2 \in [\alpha, \beta]$ να δείξετε ότι:

- α) η f συνεχής στο $[\alpha, \beta]$
- β) η $g(x) = f(x) - x$ είναι γνησίως φθίνουσα στο $[\alpha, \beta]$.
- γ) υπάρχει μοναδικό $x_0 \in [\alpha, \beta]$ τέτοιο ώστε $f(x_0) = x_0$.

11. Έστω η συνάρτηση $f(x) = x + e^x - 1$

- α) Να αποδείξετε ότι η f αντιστρέφεται
- β) Να λύσετε την εξίσωση $e^x = 1 - x$
- γ) Να λύσετε την ανίσωση $f^{-1}(f(x) - x + 1) > 1$
- δ) Θεωρούμε τη συνεχή και γνησίως μονότονη συνάρτηση $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ η οποία για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ικανοποιεί τη σχέση $g(x) + e^{g(x)} = 2x + 1$. Να αποδείξετε ότι:
 - i) η g είναι γνησίως αύξουσα
 - ii) η C_g διέρχεται από την αρχή των αξόνων.
- ε) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $(g \circ g)(x) - g(1 - x^{2012}) = 0$, έχει μια τουλάχιστον λύση στο διάστημα $(0, 1)$.

12. Έστω συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, συνεχής και ισχύει $xf(x) + \sin x = 1 - x^2$ ή $\frac{1}{x}, x \neq 0$

- α) Να βρείτε το όριο $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$
- β) Να βρείτε τον τύπο της f
- γ) Να βρείτε τα όρια: $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$
- δ) Να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον θετική ρίζα.

13. Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ και ισχύει: $f^3(x) + f(x) = x^3$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

- α) Να δείξετε ότι η f είναι συνάρτηση $1 - 1$
- β) Να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μοναδική λύση στο διάστημα $(-1, 1)$
- γ) Να δείξετε ότι για κάθε $x > 0$ είναι $f(x) < x$
- δ) Να υπολογίσετε το όριο: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x^3}$
- ε) Να υπολογίσετε το όριο: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x}$

ΔΙΑΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΣ

14. Αν $f(x) = \begin{cases} g(x) \eta \mu \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$ και $g(0) = g'(0) = 0$, να δείξετε ότι η f είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$.

15. Δίνεται συνάρτηση f με πεδίο ορισμού $(0, 1)$ και $0 < f(x) < 1$, 4 φορές παραγωγίσιμη ώστε

$$f^2(x) + (f'(x))^2 = 1. \text{ Να δείξετε ότι: } f^{(4)}(x) = f(x).$$

16. Αν f πολυωνυμική συνάρτηση ώστε $f'(4) = 0$ και $(f'(x))^2 = f(x)$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$, να βρείτε τον τύπο της.

17. Έστω $P(x) = \alpha_n(x - \rho_1)(x - \rho_2) \dots (x - \rho_n)$, όπου $\rho_1, \rho_2, \dots, \rho_n$, διαφορετικά μεταξύ τους.

a. Να δείξετε ότι:

i) $\frac{P'(x)}{P(x)} = \frac{1}{x - \rho_1} + \frac{1}{x - \rho_2} + \dots + \frac{1}{x - \rho_n}$

ii) Το $P''(x) \cdot P(x) - (P'(x))^2$ δεν έχει πραγματικές ρίζες.

18. Σε ορθοκανονικό σύστημα αξόνων δίνεται ισόπλευρο τρίγωνο OAB , όπου $O(0, 0)$, $A(\alpha, 0)$ με $\alpha > 0$.

Ένα σημείο M κινείται από το O προς το A με ταχύτητα $u = \text{lcm/sec}$. Αν K η προβολή του M στην ευθεία OB να βρείτε:

α) Το εμβαδό $E(t)$ του τριγώνου MOK , ως συνάρτηση του χρόνου t .

β) Το ρυθμό μεταβολής του $E(t)$ την χρονική στιγμή t_0 , που το M βρίσκεται στο σημείο A .

19. Έστω συνάρτηση f δύο φορές παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \beta]$ με $\alpha > 0$ και $f(\alpha) = f(\beta) = 0$. Να δείξετε ότι:

α) Υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε $\xi f'(\xi) = f(\xi)$.

β) Αν $f''(x) \neq 0$ για κάθε $x \in (\alpha, \beta)$, τότε το ξ είναι μοναδικό.

γ) Η εφαπτομένη της C_f στο $M(\xi, f(\xi))$ διέρχεται από την αρχή των αξόνων.

20. α) Αν το πολυώνυμο $S(x)$ είναι περιττού βαθμού, να δείξετε ότι η $S(x) = 0$ έχει μία τουλάχιστον λύση.

β) Δίνονται τα πολυώνυμα $P(x)$ και $Q(x)$, ώστε $P(x) \neq Q(x)$ και $P''(x) \neq Q''(x)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $P'(x) = Q'(x)$ έχει ακριβώς μία λύση.

γ) Αν για το πολυώνυμο $f(x)$ ισχύει: $f(x) \cdot f''(x) + f^7(x) \cdot f'''(x) = g(x)$ με $g(x)$

πολυώνυμο που δεν έχει ρίζα στο \mathbb{R} , τότε να δείξετε ότι η εξίσωση $f'(x) = 0$ έχει ακριβώς μία λύση.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

21. Έστω μία συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $[0, 1]$, με συνεχή παράγωγο στο $[0, 1]$ και τέτοια ώστε να ισχύουν: $f(1) = f(0) + \frac{1}{2}$ και $f'(0) > 0$. Να δείξετε ότι:
- α) Αν $g(x) = f(x) - \frac{x^2}{2}$, τότε υπάρχει ένα τουλάχιστον σημείο της C_g στο οποίο η εφαπτομένη είναι παράλληλη στον $x'x$.
- β) Υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (0, 1)$ τέτοιο ώστε $f'(x_0) = 2x_0$.
22. Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ώστε $f'(x) + 2f(x) = 2$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και $f(0) = 0$.
Να βρείτε τον τύπο της f .
23. Δίνεται η συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $[0, +\infty)$ με $f(0) = 0$.
- α) Να αποδείξετε ότι και η συνάρτηση $g(x) = \frac{f(x)}{x}$, $x > 0$, είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$.
- β) Να αποδείξετε ότι ισχύει: $g'(x) = \frac{1}{x} \left(f'(x) - \frac{f(x)}{x} \right)$.
- γ) Αν η f' είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty)$, να αποδείξετε ότι και η g είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, +\infty)$ και ισχύει $f(\alpha^2) > \alpha f(\alpha) > \alpha^2 f(1)$, για $\alpha > 1$.
24. Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $[0, 1]$ με f' γνησίως αύξουσα και $f(0) = 0$, $f(1) = 1$.
Να δείξετε ότι:
- α) $f(x) < xf'(x)$, $x \in (0, 1)$
- β) $f(x) < x$, $x \in (0, 1)$
25. Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $f'(x) > 2012$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.
Να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x) = 2011x + 2013$ έχει ακριβώς μια ρίζα.
26. Α) Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \beta]$ με $f'(\alpha)f'(\beta) < 0$. Να δείξετε ότι υπάρχει $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε $f'(\xi) = 0$.
- Β) Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \delta]$ και $\alpha < \beta < \gamma < \delta$ με $f(\gamma) < f(\alpha) < f(\delta) < f(\beta)$. Να δείξετε ότι υπάρχουν $\xi_1, \xi_2 \in (\alpha, \delta)$ τέτοια ώστε $f'(\xi_1) = f'(\xi_2) = 0$.

27. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \ln\left(\frac{\beta}{x}\right) - 1 + \frac{\beta}{x}$, με $0 < \alpha < \beta$
- α) Να μελετηθεί ως προς τη μονοτονία.
- β) Να δείξετε ότι: $\left(\frac{e\alpha}{\beta}\right)^\alpha < e^\beta$.
28. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{x-1} + \sqrt{10-2x}$, $x \in [1, 5]$
- α) Να βρείτε τα διαστήματα μονοτονίας και τα ακρότατα της f .
- β) Να βρείτε τις πραγματικές τιμές του α , για τις οποίες η εξίσωση $f(x) = 2\alpha - 6$, έχει μία τουλάχιστον λύση.
29. Αν μια συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη σ' ένα διάστημα Δ και στρέφει τα κοίλα άνω στο Δ να δείξετε ότι για κάθε $x_1, x_2 \in \Delta$ είναι $f(x_1) + f(x_2) \geq 2f\left(\frac{x_1 + x_2}{2}\right)$.
30. Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με f' συνεχή στο \mathbb{R} και ισχύει $f(f(x)) + x^3 + x = f(x)$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να δείξετε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R}
31. α) Να αποδείξετε ότι: $e^x - x \geq 1$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$
- β) Να βρείτε όλους τους $x, \psi \in \mathbb{R}$ ώστε να ισχύει: $(e^x - \psi)^2 + (x - \psi)^2 = \frac{1}{2}$
32. α) Δίνεται η συνάρτηση $g(x) = 2^x - 3x$.
Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $g(x) = x$ έχει ακριβώς δύο ρίζες.
- β) Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, τέτοια ώστε να ισχύει: $f(2^x - 3x) = 2^{f(x)} - 3f(x)$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$
- i) να αποδείξετε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένας $x_0 \in \mathbb{R}$ τέτοιος ώστε $f(f(x_0)) = x_0$.
- ii) αν επιπλέον η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} , να αποδείξετε ότι υπάρχει $\xi \in \mathbb{R}$ τέτοιος ώστε $f(\xi) = \xi$.
33. Δίνεται πραγματική συνάρτηση g δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , τέτοια ώστε $g(x) > 0$ και $g''(x)g(x) - [g'(x)]^2 > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι:
- i) η συνάρτηση $\frac{g'}{g}$ είναι γνησίως αύξουσα και
- ii) $g\left(\frac{x_1 + x_2}{2}\right) \leq \sqrt{g(x_1)g(x_2)}$ για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$

34. Δίνεται η παραγωγίσιμη συνάρτηση $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύουν: $f(x) > 0$, $x > 0$ και

$f'(x) + 2xf(x) = 0$, $x > 0$ και η γραφική της παράσταση διέρχεται από το σημείο $A(1, 1)$.

α) Να δείξετε ότι η παράγωγος της f είναι συνεχής στο ανοικτό διάστημα $(0, +\infty)$ και να βρείτε τη συνάρτηση f .

β) Να δείξετε ότι: $\frac{x-1}{2x^2} f(x) < \int_1^x \frac{f(t)}{2t^2} dt < \frac{x-1}{2}$, $x > 1$

γ) Να βρείτε τη συνάρτηση: $F(x) = \int_1^x \left(1 + \frac{1}{2t^2}\right) f(t) dt$, $x > 1$

δ) Να αποδείξετε ότι $2e \int_1^x e^{-t^2} dt < 1$, για κάθε $x > 1$.

ΘΕΜΑ 1ης ΔΕΣΜΗΣ 1998

ΟΡΟΣΗΜΟ ΖΩΓΡΑΦΟΥ